آثار خاص برای لحظه خاص کل کره؛ نصف النهار مکه ای قبة الارض در کلام علامه مجلسی

(18:33)

مطلبی که میخواهم الآن عرض کنم که مهم است، این است: ما از یک شخص نصف النهار لابد هستیم. شخصی مثل گرینویچ قراردادی باشد، یا تکوینی باشد؛ مثل سر عقربه قطبنما که هر بچه و بزرگی میبیند که بهسوی قطب حقیقی زمین در نصف النهار مکه میرود. خود گرینویچ حدود پنج درجه فاصله دارد. یعنی وقتی شما در نصف النهار گرینویچ، قطبنما بگذارید، عقربه قطبنما به طرف قطب جغرافیایی گرینویچ نمیرود. پنج درجه منحرف از آن است. خب این دارد نشان میدهد که این نصف النهار است.

عرض کردم آقایان زحمت کشیدهاند، روایات خیلی خوب و مفصل، دال بر این مطلب جمعآوری کردهاند. یکی را من عرض میکنم؛ مرآة العقول، جلد دوازدهم، صفحه صد و نود و یک. روایت شریفه توضیح میدهد که در وقت زوال چطور ملائکه تسبیح میکنند. فضلیت وقت زوال را میگوید.

شاگرد: این روایات دال بر چه چیزی است؟

استاد: میخواهم فرمایش علامه مجلسی را عرض کنم.

> **عن أبي عبد الله عليه‌السلام قال إنّ لله عز وجل ثلاث ساعات في الليل وثلاث ساعات في النهار يمجد فيهن نفسه فأول ساعات النهار حين تكون الشمس هذا الجانب يعني من المشرق مقدارها من العصر يعني من المغرب إلى الصلاة الأولى وأول ساعات الليل في الثلث الباقي من الليل إلى أن ينفجر الصبح...[1]**

مرحوم مجلسی می فرمایند:

«فهو باعتبار أنّ أول خلق العالم كانت الشمس في نصف نهار وسط الدنيا ، كما روي عن الرضا عليه‌السلام». این را باید یادداشت کنیم که مؤیّد بیرونی است که حضرت فرمودند «قد علمت ای فضل» و تناسب آن روایت با اینجا .

مقصود من کلام بعدی ایشان است:

> **فإن قيل : هذه الساعات تختلف باختلاف عروض البلدان ، فالمعتبر في ذلك أي عرض ، وأي بلد.**
>
> **قلت : يحتمل أن يكون المعتبر قبة الأرض ، أو مكة صانعها الله شرفها ، ولو حمل على أن المراد بالتمجيد ظهور تقدسه ، وجلاله لطريان أضداد تلك الصفات على العباد فلا يبعد كون التمجيد في كل بلد في هذا النوع من الأوقات فتدبر[2].**

«فإن قيل»؛ مرحوم مجلسی که کرویت ارض برایشان ارسال مسلم بود، در این جا «ان قیل» می گویند. همانی که فوری در ذهن هر کسی می آید. می گوییم کره زمین که در بیست و چهار ساعت، هم زوال دارد، هم غروب دارد و ... . کره است و در حال چرخش است. خب یعنی چه در وقت زوال «یمجد الله»؟ یعنی چه در وقت زوال «فتحت ابواب السماء»؟ پس همیشه باید ابواب سماء مفتوح باشد. این چه می شود؟ ایشان روی زمینه ذهنیشان می گویند: **«فان قيل هذه الساعات تختلف باختلاف عروض البلدان ، فالمعتبر في ذلك أي عرض ، وأي بلد»**؛ کدامشان است؟

«قلت: يحتمل أن يكون المعتبر قبة الأرض»؛ همان قبة الارضی که دیروز عرض کردم یک اصطلاح قدیمی است. یعنی برآمدگی زمین در ربع مسکون که وسط آن است.

شاگرد: قبة الارض کجا می شود؟

استاد: همان سیستان که دیروز عرض کردم.

«قبة الارض أو مكة»؛ ای قبة الارض است که وقتی شمس به آن جا رسید، «فتحت ابواب السماء»، يعني دقيقا مرحوم مجلسي بنا بر كرويت زمين متوجه اند اگر اين روايت را بخواهيم معنا كنيم چاره ای ندارید به سراغ یک نصف النهار شخصی بروید.

«أو مكة صانعها الله شرفها»؛ دوم، همین بحثی است که الان بود. نصف النهار مکه را معیار قرار بدهیم. وقتی کرویت زمین را تصور می کنید، اگر بخواهید به تقویم و میقاتیت آن نظم بدهید، آآلا با مشکلاتی مواجه می شوید که می بینید تنها راه باقی مانده چیزی نیست جز این که به دنبال یک نصف النهار شخصی بگردید. با آن است که امر سامان می یابد. حالا ای قراردادِ محض ای تکوین که ادله اثباتیه آن را بیان کند.

---

[1] مرآة العقول في شرح أخبار آل الرسول نویسنده : العلامة المجلسي جلد : ۱۲ صفحه : ۱۹۱

[2] همان

بازبینی #2
ایجاد شده 26 ژانویه 2026 15:34:39 توسط ... .
به روزرسانی شده 26 ژانویه 2026 15:36:48 توسط ... .